

Del 17 de juliol a l'1 d'agost

Festes de Sant Jaume

SANTANYÍ - 2021

Coberta:

Plaça Major, festes de La Beata de l'any 1984

Imatge de l'arxiu de Joan Pinya Amengual.

Disseny, maquetació i impressió:

Gràfiques Llopis, SA

Dipòsit legal: PM 536 - 2021

FESTES DE SANT JAUME

Del 17 de juliol a l'1 d'agost

SANTANYÍ, 2021

ÍNDEX

Maria C. Pons Monserrat	3
SALUTACIÓ DE LA BATLESSA	
Joan Gaspar Aguiló Martínez	4
SALUTACIÓ DEL REGIDOR DE FESTES	
Cosme Aguiló	5
AI! AQUESTA LLENGUA QUE ESTIM	
Antoni Vidal Ferrando	9
UN CATÀLEG QUE ÉS UNA HISTÒRIA D'AMOR (*)	
FESTES SANT JAUME 2021	14
Isabel Vidal Munar	18
MOLTS D'ANYS, LAUSA!	
PREMI BERNAT VIDAL I TOMÀS	26
PREMI ANTONI VIDAL FERRANDO	27
PRESSUPOST MUNICIPAL ANY 2021	28
PADRÓ D'HABITANTS I DEMOGRAFIA 2020	29
PLUVIOMETRIA ANY 2020	30
DECÀLEG:. SANTANYÍ LLIURE D'AGRESSIONS SEXISTES	31

SALUTACIÓ

Ara, més que mai, les ganes de fer festa s'apoderen dels nostres cossos, però aquesta salutació és un envit a la prudència. La festa de sant Jaume toca a les portes de les nostres cases, però no podem baixar la guàrdia, per més que els símptomes de feblesa del nou enemic de tota la humanitat siguin evidents. Només li guanyarem la partida si sabem comportar-nos així com cal.

Tot convida a pensar que les festes d'enguany no seran tan dissortades com les d'antany, que podrem donar mitja volta més d'obertura al grifó de les relacions humanes, que podrem seure amb els amics i sopar amb ells, guardant les distàncies de seguretat que dictin les autoritats sanitàries i sabent comportar-nos sense posar en perill la salut dels altres ni la nostra.

Des de la Sala, farem tot el possible perquè la diversió sense excessos i l'alegria sense límits, puguin ser de bell nou senyores de l'espai, a fi que petits i grans se sentin a plaer, gaudint al màxim d'aquest joc tan fantàstic que és la vida, quan el penell que guia el nostre nord és la germanor i la comprensió de les mancances alienes.

Que les nostres ments conservin un record per als qui ens han deixat i que la salut sigui sempre present entre tots nosaltres.

Que visqui la festa de sant Jaume.

Maria C. Pons Monserrat
Batlessa de Santanyí

SALUTACIÓ

Un any més l'infortuni s'ha apoderat del nostre enteniment. La pandèmia, tot i que ha afluixat una mica, es resisteix a deixar-nos el territori lliure, com el teníem abans. Aquesta nova versió dels desastres de l'època medieval ens obliga a trencar moltes tradicions: no tenen continuïtat les corregudes de cintes, el poder pintar en terra els infants, la cercavila dels caparrots i l'ancestral dimoni, el concert de la banda municipal de música a la plaça Major i tantes altres coses que haurem de recuperar quan aquest malson s'hagi acabat.

Ens dol fins a l'ànima que els joves no puguem fer festes i que la vida quotidiana estigui supeditada a restriccions un dia sí i l'altre també. Temps al temps, ja que no hi ha cap mal que duri cent anys. Esperem que venguin dies millors i que puguem recuperar el temps perdut. Entretant que no ens falti mai l'alegria, per més que es faci llarga l'espera i es facin lents els matins i les tardes.

Coratge, força i agraïment per a totes aquelles persones que treballen incansablement per fer front a la crisi sanitària i que ben aviat aquest malson sigui un record llunyà dins la nostra memòria.

Que no faltin, en aquestes dates tan estimades, els records per als absents, pels qui ens han precedit en el viatge definitiu.

Visca Sant Jaume i visca Santanyí

Joan Gaspar Aguiló Martínez
Regidor de festes

AI! AQUESTA LLENGUA QUE ESTIM

Jo estic content, molt content, d'haver obert per primera volta els ulls en aquesta terra. És l'única vegada que he guanyat la grossa a la loteria i ho he fet sense haver triat ni comprat cap bitllet. No la bescanviaria per cap altra del món, però no puc foragitar del meu pensament la idea de fins a quin punt hauria estat feliç d'haver nascut en un país –tan utòpic com vulgueu– en què la dignitat fos tinguda pel gruix més gros de la població com el primer objectiu a assolir i mantenir, en un espai dilatat en el qual l'alenuar fos possible sense haver de patir contínuament per tal de no perdre els trets que ens fan ser diferents. No, no vull canviar el món perquè no puc, només intent posar braó i treure pit perquè el món no em canviï a mi. Ja fa massa anys que els habitants del país som blanc de sagetes amb la punta enverinada que no tenen altre objectiu sinó liquar la nostra personalitat, passar pel fogasser el nostre tarannà, esborrar tot allò que ens distingeix dels altres pobles de la terra i ens fa diferents. Em rebel contra el llast inaguantable de la uniformització, contra els atacs que venen des de tres dels punts cardinals. A llevant, sortosament tenim la mar, succedània de la llibertat; a ponent un malson que fa tres segles que dura. Ara per si fos poc, l'estat francès vol tirar per terra tot el que s'ha fet per les llengües minoritzades –català, basc, bretó, cors, occità, alsacià...– i els ultres del País Valencià vomiten la seva ofensiva contra la llengua autòctona. Quan vaig a un altra contrada, m'agrada veure coses que són d'altra manera de les que hi ha en la meua, em plau incorporar dins els arxius de la retina paisatges d'ensomni, tastar menjars que el paladar desconeix, oir sons de campanes que dringuen amb un altre ritme, sentir parlars que potser no entenc i cants que unten la meua oïda amb coixins de vellut. Per què fan tanta nosa les diferències, si són la sal de la vida? És ben clar: si totes les ovelles tenen els mateixos impulsos i belen d'idèntica manera, la guarda és més bona d'encorrallar, el ca pot estalviar lladrucs, el pastor té els beneficis molt més nets i ho troba tot a punt de pastora mia i a boca de carro. Ai! Que ho és d'important el belar, o el parlar, si ho extrapolam als humans.

L'altre dia de pagès una senyora alemanya em cantava les excel·lències d'un món –tan utòpic com el que jo em permet somiar de despertar– en el qual ella podria ser immensament feliç si només s'hi parlàs un sol idioma, una sola llengua per tota la terra i és lògic imaginar que devia voler-hi la seva, tot i que la decència li degué frenar el múscul bucal a l'hora d'explicitar-ho. Carregat de

saques d'ironia, li vaig dir que sí, que tenia tota la raó, i que a més a més seria fantàstic que tots duiguéssim vestits iguals, que pertot hi hagués, clonat, el mateix paisatge amb els arbres repetits i que tothom engolís idèntiques viandes preparades dins una sola cuina pel un sol coc. Crec que vaig ser més convincent que si hagués utilitzat arguments més clàssics. Pot semblar mentida, però diria que hi ha molta de gent que combrega amb el pensament d'aquella súbdita alemanya, convençuda fins al moll de l'os, posseïda de cap a peus per la dèria que el planeta giraria molt més falaguer i sense estridències d'eix assedegat d'oli si tots parlàssim una sola llengua, segurament sense cap tipus de variació. Hi ha coses que estan ben clares: els dialectòlegs perdrien la feina i s'estalviarien moltes despeses d'acadèmies lingüístiques. Tanmateix, llavors, pens que es tiren diners en moltes coses que a diferència de les esmentades són infinitament supèrflues.

La columna vertebral d'un país és sovint, tot i que no sempre, la seva llengua. El bilingüisme, quan no afecta només individus sinó tota la població, és una situació transitòria, perquè la coexistència de dues llengües com a fet global en un mateix territori sol acabar amb l'extinció de l'una i el triomf de l'altra. Ha passat milers de vegades en la història de la humanitat. Els qui hem vist passar moltes llunes pel cel de Santanyí o hem albirat un quèrn de vegades el camp d'en Torrella convertit en un pèlag de fang som testimonis, si hem estat mitjanament observadors, que el nostre parlar ja no és el mateix que sentíem quan dúiem els genolls farcits de crosteres i ens rentàvem el cap amb sabó fluix. Els qui per causa del temps viscut hem assistit a la desforestació dels cims dels nostres cranis, ara convertits en ermossos, o sinó en deveses esclarissades, potser pertanyem a la darrera generació que usa un parlar no excessivament interferit. Vull pensar que mentre la llengua sobrevisqui hi podrà haver excepcions, persones que conservin en la dicció la frescor de la brisa matinal i l'embruix del vent quan despentina les carritxeres, però seran com a cèntims de canet perduts en el fons marí. Avui, el llenguatge que emana del televisor ofèn amb sutzures i tints d'ultratge les oïdes conscients amb excessiva freqüència. Els professionals de la informació i dels que fan programes que exigeixen l'ús d'una llengua formal haurien de tenir un parlar impecable, net de vocalismes trastocats i orfe de tota casta de sons espuris, ja que deu haver-hi oients que s'hi emmirallen, fent que els mals usos lingüístics s'escampin per tot arreu com una taca de quitrà en un mar que ja no deixa veure les prades de posidònies, perquè no és transparent com el d'abans.

Sovint, als qui ens dedicam a l'estudi de la llengua des de l'òptica que sigui, ens diuen que som uns apassionats i no s'equivoquen. El mot *passió* és si-

nònim de *patiment*. Patim per la llengua perquè la tenim incrustada entre les ales del cor, perquè en som els metges i no ens agraden els símptomes que ara hi detectam a través de les exploracions. Sabem que encertat el diagnòstic és tot un repte de futur al qual ens hem d'enfrontar. La pèrdua de vocabulari entre els joves, sobretot els dels àmbits urbans més dilatats, és d'una estridència eixordadora, com ho és també el trastocament de la fonètica, la morfologia i fins i tot la sintaxi. Els qui vàrem néixer a mitjan segle passat, o abans, ho tinguérem més fàcil. Tot l'entorn en el qual traguérem esponera i brull ens era propici. Malgrat, els estralls de la guerra incivil i l'enduriment les repressions lingüístiques que se'n derivaren, el català que parlam a Mallorca, el mallorquí o, precisant més, el santanyiner, o sigui el parlar mallorquí que se circumscriu dins el cercle que va del Roser fins a les finques de fora vila, tenia una vitalitat i una bellesa extraordinàries. Sí, ja sé que qualcú dirà que s'emetien barbarismes d'arrels seculars, però eren discretíssimes pigues esparses que no afectaven en gran manera l'estirament ni la lluentor de la pell. Els joves d'ara creixen en un ambient difícil per assolir una qualitat lingüística mitjanament acceptable. La llengua els entra pels ulls, quan ho hauria de fer per l'oïda, cosa que els crea, quan van al supermercat, per posar un exemple entre molts, una incapacitat de defugir els paranys de l'etiquetatge, majoritàriament en castellà, que els fa oblidar que volen les prunes sense pinyol, ja que a casa nostra les prunes mai no han tingut ossos, a diferència de les costelles, que sí que en tenen en el seu estat natural.

Als filòlegs, els mestres ens han ensenyat que no hi ha llengües de primera i de segona, que no hi ha idiomes bons i dolents, que tots els que ha creat la humanitat són iguals de bons i que no són únicament instruments de comunicació, sinó moltes coses més. Les llengües, totes sense excepció, han de ser vistes com un patrimoni immensament valuós de la humanitat. Quan un mot desapareix d'una llengua, hi surten perdent tots els éssers humans. Els filòlegs no veim el mite de la torre de Babel com una maledicció, sinó com un ventall esplèndid i bellíssim de diversitat, com la imatge preciosa d'un calidoscopi multicolor, com un finestral emplomat d'una catedral gòtica. Preservar la diversitat, mantenir les formoses i acolorides diferències dels pobles, ha de ser un objectiu prioritari. La varietat és riquesa i mai no pot ser una nosa, ans al contrari. El món és heterogeni per naturalesa. No respectar la pluralitat dels pobles de la terra i la dels seus espais geogràfics és construir els fonaments de les injustícies i sembrar les llavors de les enemistats i de les guerres, és llançar a les pregoneses de la fonera els cimbres d'oliva de la pau. A l'entrada del passeig marítim de la capital de l'illa, hi ha una escultura de bronze que representa el patriarca fundador de la llengua literària, el mallor-

quí Ramon Llull que tenia estatge en el socost de Randa i ascendia al cim de la muntanya per estar més prop de la nuvolada on Déu té palau obert. Als seus peus hi ha una frase seva escrita en llatí que arromançada en santanyiner culte diu això: La justícia porta la pau i la injúria la guerra. Les paraules humils són nunci de pau i les superbes de guerra.

En aquestes festes de sant Jaume, tan nostres, m'agradaria fer arribar un missatge d'amistat, d'amor entre els humans, em faria goig ser un transmissor de pau per la llengua, de respecte per tots els codis lingüístics existents i em seria plaent que tothom pogués arribar entendre que les llengües no van les unes contra les altres i que quan explicitam la necessitat de protegir la que és la llengua històrica d'aquesta terra és perquè es troba en una situació de minorització que posa en perill la seva supervivència. És un clam a favor del dèbil. És ecologisme lingüístic. D'aquí a dos segles, si la situació no canvia, hauran desaparegut un noranta per cent, o més, de les més de sis mil llengües que es parlen al planeta. A cadascú li toca conrear una parcel·la del propi parlar, un trosset del magnífic jardí de la diversitat lingüística. A nosaltres ens ha tocat un petit hortet. Només deman un polset de solidaritat, un poc d'estimació pels arbres i les plantes que el caracteritzen.

Gaudiu de la festa amb precaucions extremes, ara que l'enemic viral de l'espècie humana està en regressió. Estimau-vos, però deixau que l'aire ventili les relacions i que la mascarella, si encara no és prescindible, posi davant els llavis un grum de misteri a la vostra faç.

Cosme Aguiló,
de can Gaspar, filòleg, malalt d'amor per la llengua

UN CATÀLEG QUE ÉS UNA HISTÒRIA D'AMOR (*)

Ja he dit qualche vegada que no sabia viure a un lloc diferent d'aquest poble nostre. Però en dies com avui no puc evitar de sentir-me encara més santanyiner que mai. A l'hora d'explicar-ho no és gens fàcil trobar les paraules més idònies. Tot i que per justificar una cosa, segons com, valen més els fets que les paraules. Com és ara aquest acte que celebrem amb motiu de la presentació del catàleg de l'exposició "Una vida per a la cultura: Bernat Vidal i Tomàs (1918-1971)" que, patrocinada per l'Ajuntament de Santanyí, s'inaugurà a Ses Cases Noves el mes d'octubre de 2018 i, més endavant, també es va traslladar al centre cultural de la Misericòrdia de Palma i a l'edifici Ramon Llull de la Universitat de les Illes Balears. Va ser un èxit de crítica i de públic. En bona part, gràcies al treball brillant de Joan Andreu Pons i Burguera i a la documentació exhaustiva i fidedigna que havia aportat Isabel Vidal Munar.

En realitat, aquesta exposició magnífica, insuperable, va ser la màxima expressió de tot un conjunt d'activitats que organitzà incansablement la Regidoria de Cultura per celebrar el centenari del naixement d'una de les personalitats santanyineres i mallorquines més brillants, més imprescindibles, més carismàtiques del segle passat. De fet, en reconeixement dels mèrits intel·lectuals i humans de Bernat Vidal i Tomàs, els successius consistoris de l'Ajuntament de Santanyí ja li havien dedicat un carrer el 1976, l'havien proclamat fill il·lustre el 1982 i havien creat el premi de poesia que du el seu nom el 1985; un premi que, avui en dia, és un dels més importants dels que es concedeixen arreu dels territoris de parla catalana. Tot plegat són realitats que honoren la memòria d'aquest apotecari santanyiner, en tants de sentits elogiuable i il·lustre, i que també ens honoren a nosaltres, tant els que hem nascut en aquest municipi com tots els que l'habiten o l'estimen.

Bernat Vidal i Tomàs va ser una de les personalitats més emblemàtiques de la vida cultural de Mallorca des dels primers anys de la postguerra fins que va morir, massa jove, la primavera de 1971. Per a mi també va ser sempre un exemple i un estímul. Però, si he de ser franc, ara mateix no sabia dir si l'admiració que li tenia i que no fa més que augmentar a diari és el producte de la seva imponderable humanitat, de la seva intel·ligència privile-

giada, de la seva vasta cultura, de l'obra literària i històrica que ens va deixar escrita, del seu compromís amb la llengua, amb la llibertat i amb les essències d'aquest país o és el producte de l'amor a l'art i a tots els valors de l'esperit que em va transmetre des que jo era ben jove i vivíem uns temps gens propicis per a tot el que acab d'esmentar. Ho vaig deixar escrit en un article que em demanaren pel Diari ARA de Barcelona: "D'alguna manera, molts dels que vàrem créixer en els primers anys de la dictadura vàrem poder salvar la identitat gràcies a l'apotecari. Caminaves indefens entre tenebres rere un inici de claror que brillava a la llunyania. Quan t'hi apropaves, el descobries a ell, amb la seva immensa generositat (...) Quan va morir, als cinquanta-dos anys, jo em vaig sentir com si s'hagués mort la literatura".

Entre altres coses, en el catàleg de l'exposició que presentam avui, hi trobareu una síntesi admirable de la vida, en tants d'aspectes exemplar, d'aquest paísà nostre que, tal com contava ell mateix en una entrevista que li va fer Joan Miralles, havia nascut en plena epidèmia de la grip de 1918 quan feia molt poques hores que havia acabat la Gran Guerra i a casa seva, que era un centre de reunió dels anglòfils i dels francesos, es cantava la Marsellesa. Mogut per l'entusiasme del triomf dels aliats, el seu avi matern, Sebastià Tomàs i Ferrando, un mestre d'escola lliberal, republicà, tocat d'anticlericalisme i d'una competència i vocació modèliques, volia que li posassin el nom d'Armistici. Però al final li posaren Bernat, que també era el nom del seu avi patern, apotecari com ell i com el seu pare. Quan ho contava a Joan Miralles, Bernat Vidal i Tomàs no va poder evitar d'afegir-hi: "Me'n vaig alliberar de bones!"

S'alliberà de dur el nom que havia proposat l'avi matern, però tengué la sort de rebre'n les primeres lliçons. Com també de gaudir del tracte habitual del pintor Francisco Bernareggi, el qual ben aviat l'inicià en les meravelles ocultes de l'univers de l'art. Tal vegada si Bernat Vidal i Tomàs acabà essent el referent i el guia informal d'un munt d'escriptors, d'artistes i d'estudiosos de diverses disciplines, va ser perquè ell també havia tengut molt bons mestres. Als deu anys s'havia traslladat a Palma per estudiar el batxiller. Allà es trobà amb professors que va seguir admirant tota la vida. Ho explicava així a l'entrevista que li va fer Joan Miralles: "De petit vaig estudiar amb el meu avi que era mestre d'escola. Me va ensenyar les primeres lletres i després vaig anar en el Col·legi Cervantes, després de passar uns mesos en el Liceu Ripoll. D'allà on guard un record esplèndid, meravellós, és del Col·legi Cervantes a on vaig conèixer mossèn Antoni Pons, el doctor Miquel Massutí, n'Andreu Crespí, don Roc Carnicer." No tenia la mateixa opinió dels catedràtics de la Universitat de Barcelona, on el 1939, acabada la guerra civil, i seguint la tradició fa-

miliar, va anar a estudiar farmàcia. D'aquells catedràtics en parlava sense pena ni glòria. En canvi afirmava que les hores més agradables de la seva vida d'estudiant a Barcelona eren els diumenges girant llibres de vell, cercant els que la censura no deixava llegir o que estaven esgotats.

Certament, Bernat Vidal i Tomàs va ser sempre un lector insaciable i d'una curiositat universal. Des de la seva cultura enciclopèdica tant podia parlar amb autoritat de literatura, com d'història, com de pintura, com de cinema, com de música, com de botànica, com de la majoria de manifestacions de la cultura popular.

Amb tot aquell immens bagatge d'erudició i de coneixements, no és va voler limitar a gaudir-lo tancat en una idíl·lica torre d'ivori. El que va fer a tota hora va ser compartir. Fins el punt que esdevingué un dels actius més dinàmics de la promoció cultural de la seva època. Ben aviat es dedicà a la investigació històrica, de la qual començà a fer divulgació a través d'articles que, a partir de 1945, començà a publicar a *La Almudaina*. Així mateix esdevingué un important col·laborador del *Cançoner popular de Mallorca* del pare Ginard. El 1947 funda *Pharmaceutica Acta Balearica*, revista del Col·legi Oficial de Farmacèutics de Balears. Dos anys després, publica *Consolació, recull de documents i notícies sobre el santuari de Santanyí*. Aquest mateix any és nomenat Cronista oficial de la Vila de Santanyí i *Académico Correspondiente de la Academia de Ciencias Históricas de Monterrey-México*. El 1958, juntament amb Andreu Julià i Perico Pomar, fundà i passà a dirigir el quinzenal *Santanyí*, que prest traspassà les fronteres del terme municipal i esdevingué una de les publicacions illenques més emblemàtiques a causa de la seves inquietuds literàries i de la promoció que s'hi feia de la nostra cultura i de la cultura en general. Isabel Vidal Munar, que ha estudiat a fons el tema, explica en el seu llibre *Bernat Vidal i Tomàs i el quinzenal Santanyí* que el periòdic havia començat amb una tirada inicial de cent cinquanta exemplars i que n'arribà a tirar cinc-cents vint-i-cinc.

En certa manera el *Santanyí* va ser la meva primera universitat. Hi vaig aprendre a valorar i a estimar tot allò que tenia tan a prop i encara no havia pogut o sabut veure. Allà vaig tenir ocasió de llegir gairebé per primera vegada articles que explicaven amb competència i amenitat el passat i el present del meu poble i de la meva illa o diferents aspectes del nostre patrimoni material i cultural. Tot plegat, sense perdre la connexió amb la resta del món.

Mentrestant, l'activitat cívica i investigadora de Bernat Vidal i Tomàs no parava de donar fruits. El 1962 participà en la fundació de l'Obra Cultural Balear i publicà *La nueva Iglesia de Santanyí y su tiempo (1876-1811)*; el 1964

treu a llum *Moros en la costa de Santanyí* i el 1965 col·labora en la creació, a Muro, de la secció etnològica del Museu de Mallorca. Tot això no l'allunyà mai del seu compromís amb el país, amb la seva època i amb les diferents disciplines de l'art i del coneixement. Va arribar a escriure més de cinc-cents articles a diferents diaris i revistes a més de participar com a col·laborador en la elaboració del *Corpus de toponímia de Mallorca* i de la *Gran Enciclopèdia catalana*.

A jo, m'agrada dir que Bernat Vidal i Tomàs va ser tan generós que va dedicar més temps a potenciar els valors de la cultura del país i l'obra dels altres que a la seva obra literària, que no és gaire extensa, però té el gran mèrit d'haver obert el camí de moltes altres. Quan, el 1947, publicà sense permís de la censura els poemes de *Mot de gràcies als artistes que pintaren a Cala Figuera de Santanyí, l'estiu de 1947*, la poesia illenca encara vivia dels rèdits d'una escola mallorquina que agonitzava. Però a *Mots de gràcies*, ja hi trobam indicis d'una nova estètica que culminarà amb els poetes de la Generació dels 50, sobre la qual Bernat Vidal i Tomàs va exercir un mestratge que ningú ja no nega. Un mestratge que tant Blai Bonet, com Jaume Vidal Alcover, com Llorenç Moyà com Josep Maria Llompart han reconegut en un moment o altre, i un mestratge que, d'alguna manera, va seguir exercint fins a la seva mort entre els escriptors. Per no anar més lluny, tant Miquel Pons com Llorenç Vidal com Antònia Vicens com jo mateix n'hem fet l'elogi amb freqüència.

Llavors, el 1953, Bernat Vidal i Tomàs publicà la novel·la *Memòries d'un estàtua*, de la qual jo destacaria els seus aires de modernitat i la seva destil·lada ironia. Endemés, va ser la segona novel·la en català que es publicà a Mallorca després de la guerra civil. Només Llorenç Villalonga s'hi havia anticipat un any amb *La novel·la de Palmira*. De *Memòries d'una estàtua*, n'he llegit alabances del mateix Villalonga, de Salvador Espriu o de Josep Pla. *La vida en rosa*, que es publicà el 1957, i també és un dels primers llibres de narracions en català de la postguerra mallorquina, en va tornar rebre moltes. D'aquesta novel·la i del seu autor, entre altres coses, Baltasar Porcel en va dir: "*Melancolía irónica, estilo de voluptuosa perfección, el infinito encanto de un pequeño mundo...en lo que de nosotros conservamos, en este poso del pasado que no se ha diluido y que a la postre conforma nuestra personalidad, está Bernat Vidal, están unas páginas suyas*".

Una personalitat d'aquestes dimensions per força havia de convocar un munt d'artistes, d'escriptors, d'historiadors i d'estudiosos de les diferents disciplines de l'esperit al seu entorn. La llista dels que venien a Santanyí atrets per l'autoritat moral i l'elegància del discurs de l'apotecari no és gens bona de fer. No només des d'altres indrets de Mallorca. Per la rebotiga de Bernat Vidal

i Tomàs, també hi passaren figures com Josep Pla, Joan Fuster, Joan Coromines, José María Gironella, Josep Maria Castellet, Blas de Otero o Camilo José Cela. Jo veia aquella rebotiga com si fos la terra promesa, una mena de santuari de l'art i de la intel·ligència. Al meu dietari *Amors i laberints* li vaig dedicar un poema en prosa que m'agradaria llegir per acabar:

Rebotiga

El temps, que propicia espais negres, no em deixa retornar a la vella rebotiga. Allà l'apotecari s'investia d'amor i d'autoritat. Tot era seu: la pluja que espicassava els vidres amb corinetes, la ceràmica amb fruita, el foc i el martiri de les veus, la presència inevitable de Giuseppe Verdi, reverberacions de la ment i del ferro del desig.

En aquella rebotiga vaig conèixer homes que fugien dels brams de la derrota i de laberints estètics. Arribaven i deien el seu nom. Tots frissaven d'apagar la set o de demanar dons al senyor de la casa. Aquest era donat a practicar l'alquímia de l'esperit, parlava llengües mortes i, sovint, es perfumava amb nous arguments. La mar ho sabia i li besava els ulls.

Antoni Vidal Ferrando

(*) Paraules pronunciades amb motiu de la presentació al Teatre Principal de Santanyí del catàleg de l'exposició "Una vida per a la cultura: Bernat Vidal i Tomàs (1918-1971)".

SANT JAUME 2021 | SANTANYÍ

Del 17 de juliol a l'1 d'agost

METRES DE
DISTÀNCIA

MASCARETA

MANS
NETES

S'han de respectar en tot moment les mesures sanitàries vigents.

L'entrada a cada un dels actes començarà 30 minuts abans de l'hora prevista d'inici.

Demanam als assistents dels actes que tant a l'entrada com a la sortida respectin sempre la distància de seguretat i evitin en tot moment les aglomeracions.

A l'entrada de cada acte l'Ajuntament proporcionarà gel hidroalcohòlic i mascaretes per als assistents.

Tots els actes poden patir canvis de darrera hora.

DISSABTE, 17

A les 19:30 h Inauguració de l'exposició *TRIFÀSIC* de Llorenç Garrit.

Garrit ha ordenat i configurat tot allò que li suggereix el fet de viure i ho ha plasmat en aquests quadres, on s'hi encara a cor obert, esbudellat, descarnat, sense pudor ni temor, enfrontant-se a ell mateix. Ell contra els seus sentiments, en Garrit Home contra en Garrit Ànima.

A la Casa de Cultura ses Cases Noves. Aforament limitat.

A les 21:25 h Ballada dels gegants Bernat Cinclaus i Maria Ramis.

A l'aparcament del Teatre Principal. Acompanyats pels xeremiers de Santanyí. Aforament limitat.

A les 21:30 h Pregó de les festes de Sant Jaume 2021 a càrrec de Jeroni Obrador Vidal. A continuació, concert d'Alfonso Pahino. A l'aparcament del Teatre Principal de Santanyí. Aforament limitat.

SANT JAUME 2021 | SANTANYÍ

Del 17 de juliol a l'1 d'agost

DIUMENGE, 18

A les 09:00 h Cursa popular de Sant Jaume. Vegeu-ne cartells a part. Per a més informació contactau amb la Regidoria d'Esports (Xavi López 670 504 052).

A les 10:30 h Taller de pintar cintes de Sant Jaume per a nines i nins de totes les edats. Al Centre Jove de Santanyí. Aforament limitat.

A partir del 25 de juliol, tots els nins i nines podran anar al Centre Jove a cercar una cinta de Sant Jaume.

A les 21:30 h Mostra de Ball de bot a càrrec de l'escola Sa Mitja Lluna de Santanyí. A l'aparcament del Teatre Principal de Santanyí. Aforament limitat.

DILLUNS, 19

A les 21:00 h Ballada popular a càrrec del grup Xicalèmia. A l'aparcament del Teatre Principal de Santanyí. Mascareta obligatòria en tot moment i no es permetran els canvis de parella. Aforament limitat.

DIMARTS, 20

A les 19:30 h Ludoteca món de colorins. És un espai de joc i entreteniment per a infants des d'1 fins a 12 anys. Podran gaudir d'una selecció de jocs de qualitat i adaptades a diverses edats. A l'aparcament del centre jove de Santanyí. Aforament limitat.

A les 21:30 h Trobada de ball en línia a càrrec de Joan Morro. Queden especialment convidades totes les balladores i balladors. Al camp municipal d'esports. Aforament limitat.

DIMECRES, 21

A les 21:30 h Campionat de truc amb eliminatòries directes. A la plaça Major de Santanyí. Inscripcions i més informació al bar Can Piquer. Inscripcions fins dilluns dia 19 de juliol. Places limitades. El campionat es regirà per la normativa balear dels campionats de truc. Obsequi per a tots els participants i trofeu per al primer i segon equip guanyador.

SANT JAUME 2021 | SANTANYÍ

Del 17 de juliol a l'1 d'agost

DIJOUS, 22

A les 20:30 h Festa-homenatge a les persones majors. Gran concert dels grups Reple-gats i Joan "Boira" & Los Gitanos. Homenatge a totes les parelles de Santanyí que duguin 50 anys de casades. Es demana a totes les parelles que ho celebrin que ho comuniquin a na Marga Obrador 971653002 Ext. 144. A l'aparcament de la Residència.

DIVENDRES 23

A les 19:30 h Primer partit-memorial Cosme Salvà Rigo. Equips: Amics d'en Cosme- Veterans del Mallorca. Al camp municipal d'esports.

A les 20:30 h Lliurament de premis de Primària, ESO i Batxillerat als millors estudiants del terme.

A les 23:00 h Concert jove a càrrec del grup Ipops al Camp Municipal d'Esports. Aforament limitat. Taules de 6 persones. Informació i inscripcions a la Regidoria de Festes (festes@ajsantanyi.net), on hi ha de constar: nom i llinatges de tothom, telèfon del responsable de taula i DNI.

DISSABTE, 24

A les 19:30h Horabaixa d'animació infantil a càrrec del grup Trencacloques. Al camp municipal d'esports. Aforament limitat.

A les 20:00 h Presentació dels llibres guanyadors dels Premis Literaris Vila de Santanyí 2021: "Firmament obert" de Cristina Àlvarez Roig, guardonat amb el XXXVI Premi de Bernat Vidal i Tomàs de Poesia; i "Els proscrits de Santa Fe" de Josep Massanés Nogués, guardonat amb el IV Premi Antoni Vidal Ferrando de Narrativa. Comptarem amb la presència de la regidora de cultura, Ricarda Vicens Schluhe; de l'editor, Pau Vadell; i de la batlessa de Santanyí, Maria C. Pons Monserrat. Al pati de la Casa de Cultura ses Cases Noves. Aforament limitat.

SANT JAUME 2021 | SANTANYÍ

Del 17 de juliol a l'1 d'agost

A les 22:00 h Espectacle de Varieté a càrrec de Madò Pereta. Al camp municipal d'esports. Aforament limitat.

DIUMENGE, 25

A les 10:30 h Albada amb els xeremiers del terme de Santanyí. Davant la Sala.

A les 11:00 h Ofici Solemne en honor de Sant Jaume. Presidirà i predicarà Mn. Teodor Suau Puig, degà president del Capítol Catedral de Mallorca. Ball de l'oferta a càrrec de l'escola de Ball de bot sa Mitja Lluna, acompanyats per els xeremiers del terme de Santanyí.

A continuació: Es repartirà el llibre Els gegants de Santanyí amb text d'Andreu Ponç Fullana i dibuixos de Toni Santandreu. A davant la Sala.

Ballada dels gegants Bernat Cinclaus i Maria Ramis, acompanyats pels xeremiers del terme de Santanyí. Aforament limitat.

A les 22:00 h Gran concert - espectacle piromusical a càrrec de la Banda Municipal de Música de Santanyí. Un vespre màgic on la música i els focs artificials es combinaran per oferir al públic un vespre ple d'emocions. Presentarà el concert Àngela Garcia Vidal. Dirigirà Pedro Vallbona Plazas. A l'aparcament de Sa Creu (al carrer Bernat Vidal i Tomàs). Reserva d'entrades a ticket-ib a partir de dia 19 de juliol.

DIUMENGE, 1 D'AGOST

A les 20:00 h Can Jordi, *música popular*.

El dia abans del començament de la intervenció anual del Projecte de Recerca de les talaies de Can Jordi, vos convidam a visitar el jaciment.

A les 18:30 hores començarà la visita guiada.

Acte seguit, vetllada de romanços i cançons populars, amb l'estrena del grup novell Xicalènia, i mostra de tonades de la pagesia a càrrec de Toni Adrover, Maria del Pilar Pons, Antoni Sunyer, Miquela Vallbona i Miquel Vila.

Lloc: Talaies de Can Jordi, jaciment arqueològic.

Ho organitza: LAUSA, Associació Cultural.

MOLTS ANYS, LAUSA!

Enguany fa deu anys que va néixer l'Associació Cultural Lausa, gairebé en silenci, discretament, com tot allò que ha de perviure i té una tasca important a fer. Avui, amb la perspectiva del temps, m'atrevesc a dir que la nostra associació gràcies a una trajectòria ferma i segura –com la murada del poblat talaiòtic de Can Jordi–, plural i dinàmica –com el cant de les sales– ha crescut i s'ha consolidat fins a assolir un paper de primer ordre en la conservació i la recuperació del patrimoni material i no material de Santanyí.

Si deu anys enrere demanàveu als infants o a la gent gran de Santanyí: “Heu sentit a parlar alguna vegada de Can Jordi o de na Nova?” “Hi heu estat mai?” “Sabeu què són les sales?” És ben probable que la majoria de respostes fossin negatives. Avui, contràriament, molts de santanyiners i santanyineres han visitat aquests dos jaciments i fins i tot hi han fet feina com a voluntaris. I, d'altra banda, saben bé que són les sales i alguns també n'han cantat. I encara podríem afegir l'elevat nombre de participants a les Jornades d'Estudis Locals entre moltes altres activitats.

I abans de continuar per aquest camí, m'agradaria convidar-vos a visitar la magnífica pàgina web de l'Associació –www.lausa.cat– on trobareu abundant i variada informació de les activitats que ha duit a terme al llarg d'aquests deu anys amb una gran profusió de fotografies i vídeos.

1. Conservar i recuperar el patrimoni amb la gent i les institucions

El patrimoni d'un poble, en altres paraules, el conjunt de béns, arqueològics, paisatgístics, lingüístics, literaris, arquitectònics... que rebem com a col·lectivitat dels nostres avantpassats és una riquesa immensa i compartida.

El patrimoni ens configura com a poble, ens dona trets d'identitat. El poble en part n'és fill, a més de ser-ne autor i artífex al llarg del temps. Aquest bé, que és de tots i per tant en podem gaudir tots, tenim la responsabilitat de conservar-lo i millorar-lo, però mai no podem permetre que sigui agredit o empobrit.

Un objectiu tan ambiciós, com el de conservar i recuperar el nostre patrimoni, evidentment no el pot dur a terme una associació cultural sense la implicació de la gent, sense la participació del poble, que actua directament mitjançant el voluntariat. I d'altra banda, necessita el suport i la complicitat de les institucions, sobretot de l'Ajuntament de Santanyí, i també del Consell de Mallorca. Fruit d'aquesta bona entesa que s'ha mantingut al llarg d'aquests deu anys és la implementació de diferents projectes arqueològics d'investigació i de restauració.

2. Breu història de Lausa

Per celebrar l'aniversari de l'Associació, recordem alguns moments rellevants de la seva història:

Setembre 2011: neix Lausa

L'estiu de 2011 en Cosme Aguiló, n'Antoni Mestre i en Cristòfor Salom no es podien creure que aquella idea de crear una associació que els voltava pel cap i havia estat tema de tantes converses aviat es faria realitat. Havien explicat el projecte a amics i coneguts, i de moment només n'havien trobat quatre que volguessin o poguessin implicar-s'hi, els necessaris per formar la junta directiva i tirar endavant l'associació.

Els set socis fundadors, dia 10 de setembre a les nou del vespre, estaven reunits al carrer de l'Aljub, número 30, i tenien molta feina a fer. En primer lloc, acordaren constituir Lausa, Associació Cultural, i tot seguit n'aprovaren per unanimitat els estatuts. Finalment designaren les persones integrants de l'òrgan de govern provisional. I l'endemà trameteren tota la paperassa exigida al Registre d'Associacions de la Comunitat Autònoma. Els set socis fundadors i membres de la primera junta directiva eren: Gabriel Noguera Tugores (president), Cristòfor Salom Garreta (vicepresident), Antoni Mestre Vallbona (tresorer), Maria Eulàlia Bonet Vidal (secretària), i com a vocals Cosme Aguiló Adrover, Jaume Mestre Amengual i Joan Mestre Amengual.

Lausa, un nom carregat de simbologia

I a l'Associació, li posaren Lausa, un nom ple de simbologia, amb connotacions talaiòtiques. La paraula llatina Lausa significa llosa: una pedra plana, relativament prima, de forma rectangular o quasi rectangular, usada

principalment per a pavimentar o per a cobrir edificis. En triar aquest nom, els fundadors tenien ben present una llosa determinada, que supera amb molt l'alçada d'una persona, i que forma la branca esquerra del portal meridional de la murada de Can Jordi (vegeu-ne la fotografia). El nom en certa manera

era un símbol: gràcies a la seva fortalesa la llosa, mig tombada, havia aguantat els embats del temps i de la història; l'havien de redreçar. I així ho feren!

Els estatuts: els fins de l'associació i la manera d'actuar

Podríem dir que els dos primers ítems de l'article segon dels estatuts sintetitzen els fins i la manera d'actuar de l'Associació. Diuen textualment, que els objectius són:

1. La protecció, estudi i difusió del patrimoni prehistòric, arqueològic, arquitectònic, etnològic, toponímic, literari i musical, principalment del terme municipal de Santanyí.
2. L'associació és una entitat amb ànim d'utilitat pública i de col·laboració amb les administracions públiques competents en matèria de patrimoni cultural.

I si les primeres actuacions de Lausa varen tenir un marcat caràcter arqueològic, tret que encara perdura avui (jaciments de Can Jordi i na Nova), amb la perspectiva de fer un itinerari arqueològic del terme, l'Associació s'ha projectat en molts d'altres aspectes culturals (vegeu el web), sobretot l'històric i el de cultura popular. Quant a la gent, hem de posar en relleu que ha augmentat considerablement el nombre de socis, i també el de voluntaris a les campanyes, i el d'assistents als diferents actes que organitza.

I quant a la relació amb les administracions públiques, la bona entesa i la confluència d'interessos amb l'Ajuntament ha fet i fa possible tirar endavant projectes tan importants com el "Pla quinquennal (2015-2019)" i l'actual "Projecte triennal de recerca (2020-2022)" a Can Jordi; o el "Projecte d'adequació (2019-2021)" de na Nova. Totes aquestes actuacions han estat i són possibles gràcies al finançament compartit entre el nostre Ajuntament i el Consell de Mallorca.

3. Tres fites en la ja llarga trajectòria de Lausa

Per aconseguir els seus fins, l'associació al llarg d'aquests deu anys, a més de les diferents campanyes arqueològiques, ha realitzat una gran quantitat d'activitats culturals, en el sentit ampli del terme: conferències, excursions, tallers, exposicions, presentacions de llibres... En aquesta llarga trajectòria, hi destaquen tres fites:

Els jaciments de Can Jordi i na Nova: models d'arqueologia participativa

Del conjunt de jaciments escampats pel terme, el de Can Jordi té una sèrie de característiques – grau de conservació de les murades, proximitat al nucli urbà de Santanyí, fàcil accés i bona disposició dels propietaris de les finques– que des de bon començament el convertiren en l'escenari òptim on concretar els esforços i ser la punta de llança de la recuperació del passat col·lectiu i la seva presentació.

Podríem dir que Can Jordi va ser, o més ben dit, és el laboratori on s'experimenta en la seva plenitud la síntesi dels tres factors que intervenen en la recuperació i difusió del patrimoni: associació, voluntariat i institucions.

Les campanyes d'estiu amb un voluntariat nombros i compromès, i amb un grup de molt bons professionals, ja són una tradició. I també les jornades de portes obertes, per acostar al poble el jaciment, amb l'itinerari guiat i les activitats culturals i lúdiques com a cloenda.

Aquesta tasca, però, no tendria del tot sentit si no es treballàs per transferir-ne l'estima, la motivació i la implicació als infants. Per això Lausa ha duit a terme unes activitats educatives a les escoles, amb tallers als centres i visites guiades al jaciment.

Recuperant tradicions: cantam sales

El dia de Pasqua de 2013, després de noranta anys, es tornaren a cantar sales. A partir d'aquesta data el dia de Pasqua horabaixa els salers omplen amb els seus cants alegres els carrers del poble i fan la capta de la panada. És un goig sentir-los cantar i veure com la gent els rep i obre les cases per convidar-los a

refrescar. Juntament amb les sales s'han duit a terme una sèrie d'activitats molt interessants, amb tallers, assaigs de cant, conferències pronunciades per diferents especialistes...

Les jornades d'estudis locals: un èxit de participació i d'assistència

I així com l'Associació es consolidava, el nombre de socis creixia, i alguns s'hi implicaven amb un més gran compromís. L'any 2014 Lausa i l'Ajuntament varen convocar les Primeres Jornades d'Estudis Locals amb l'objectiu de fomentar el coneixement i la difusió dels diferents aspectes socials i culturals del terme. Varen fer una crida a totes les persones interessades en la temàtica

local a participar-hi, bé com a comunicants, bé com a assistents. Actualment ja se n'han fet quatre edicions: s'Alqueria Blanca (2014), Calonge (2016), es Llombards (2018) i les darreres a Santanyí (2020). De cada edició es publica un volum que recull els treballs presentats.

4. Un futur ple de projectes

Lausa vol continuar en la mateixa línia d'actuació, amb més empenta si és possible. A l'horitzó hi ha tres novetats:

1. Des de fa aproximadament un mes, la nostra associació s'ha integrat en la Xarxa Territorial de l'Obra Cultural Balear. Amb el temps exercirà com a delegació local de l'entitat.
2. Lausa promou, juntament amb l'Ajuntament de Santanyí, un projecte d'investigació focalitzat en el jaciment de Can Jordi i emmarcat en un context més ampli i important de recerca sobre la cultura talaiòtica.
3. Per difondre temes relacionats amb l'estudi i la recerca, s'ha creat la col·lecció *s'Estret des Temps*. L'encetarà el llibre de Francesca Suau: *Cala Figuera (1955-1965). Qui necessita un cinema quan està de vacances?*

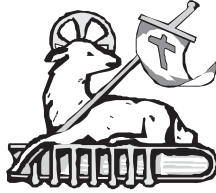
5. Gràcies, Lausa

La trajectòria continua, segura i ferma –com la murada de Can Jordi–, plural i dinàmica –com el cant de les sales. Un futur resplendent!

Vaig a la pàgina web de Lausa, Associació Cultural, i seleccion galeria. Hi clic. Mir l'índex i trii les campanyes de Can Jordi. Clic la primera imatge de 2013: un talaiot solitari, abandonat, ple d'herbes. Continu clicant: 2014, 2016, 2019... el poblat es recupera, s'omple de vida, de gent fent-hi feina... Arrib a 2020, quina meravella! Pareix impossible! M'emociona veure aquelles imatges, un sentiment d'agraïment s'apodera de mi, i del fons del cor dic: "Gràcies, Lausa!" "Gràcies a tots els que heu fet i feis possible Lausa!"

Isabel Vidal Munar

Ajuntament de Santanyí

ACTA DE LLIURAMENT DEL XXXIII PREMI BERNAT VIDAL I TOMÀS DE POESIA 2021

Ricarda Vicens Schulhe, com a secretària del jurat del XXXVI Premi *Bernat Vidal i Tomàs* de Poesia 2021 que organitza l'Ajuntament de Santanyí.

CERTIFIC:

Que el jurat del XXXVI Premi *Bernat Vidal i Tomàs* de Poesia, format per Antònia Vicens Picornell, Pere Rosselló i Jaume Mateu i Martí es va reunir telemàticament dia 9 d'abril de l'any 2021 i després de les oportunes deliberacions, va decidir atorgar el premi Bernat Vidal i Tomàs 2021, per unanimitat, a l'obra titulada "Firmament obert" que participava amb el pseudònim *Orfeu.*, que una vegada oberta la plica el guanyador és Cristina Àlvarez Roig.

I, perquè així consti, expedesc aquest certificat quan són les 11.35 h

Santanyí, 9 d'abril de 2021

La secretària

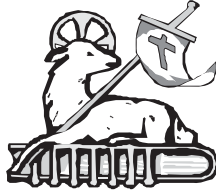
Membres del jurat

Ricarda Vicens

Antònia Vicens

Pere Rosselló

Jaume Mateu

Ajuntament de Santanyí

ACTA DE LLIURAMENT DEL IV PREMI ANTONI VIDAL FERRANDO DE NARRATIVA

Ricarda Vicens Schluhe, com a secretària del jurat del IV Certamen *Antoni Vidal Ferrando* de Narrativa 2021 que organitza l'Ajuntament de Santanyí.

CERTIFIC:

Que el jurat del IV Premi Antoni Vidal Ferrando de Narrativa, format per Gabriel Janer Manila, Sebastià Alzamora i Jaume C. Pons Alorda, es va reunir dia 15 d'abril de l'any 2021 i, després de les oportunes deliberacions, va decidir atorgar el Premi Antoni Vidal Ferrando de Narrativa 2021, per unanimitat, a l'obra titulada *Els proscrits de Santa Fe*, que participava amb el pseudònim *Jack Righteous*, i que una vegada oberta la plica el guanyador és Josep Masanés Nogués.

I, perquè així consti, expedesc aquest certificat quan som les 16.35 h

Santanyí, 15 d'abril de 2021

La secretària

Membres del jurat

Ricarda Vicens

G. Janer Manila

Sebastià Alzamora

Jaume C. Pons

AJUNTAMENT DE SANTANYÍ

PRESSUPOST MUNICIPAL ANY 2021

DESPESES

CAPITOL I: Despeses de personal	8.322.652,80
CAPITOL II: Despeses en béns i serveis	8.675.314,36
CAPITOL III: Despeses financeres	43.000,00
CAPITOL IV: Transferències corrents	2.524.717,14
CAPITOL VI: Inversions reals	1.907.427,41
CAPITOL VII: Transferències de capital	126.888,29
CAPITOL VIII: Actius financers	0,00
CAPITOL IX: Passius financers	0,00
Total	21.600.000

INGRESSOS

CAPITOL I: Imposts directes	10.654.764,43
CAPITOL II: Imposts indirectes	1.016.315,02
CAPITOL III: Taxes i altres ingressos	5.061.642,51
CAPITOL IV: Transferències corrents	3.344.806,36
CAPITOL V: Ingressos patrimonials	1.059.621,16
CAPITOL VI: Alienació d'inversions reals	0,00
CAPITOL VII: Transferències de capital	462.850,52
CAPITOL VIII: Actius financers	0,00
CAPITOL IX: Passius financers	0,00
Total	21.600.000

DEMOGRAFIA ANY 2020

Naixements	90
Matrimonis	25
Defuncions	85

PADRÓ D'HABITANTS (31-12-2020)

S'Alqueria Blanca	1.166
Cala d'Or.....	4.833
Cala Figuera	864
Cala Llombards	550
Cala Santanyí.....	574
Calonge	1.107
Es Cap des Moro	136
Es Llombards	651
Portopetro	977
Santanyí	4143
<hr/>	
TOTAL.....	15.031

RESUM METEOROLÒGIC DE L'ANY 2020

DADES METEOROLÒGIQUES OBTINGUDES PER GREGORI SUAU A CA'N JORDI

Temperatura mínima, dia 31 de desembre: 2º

Temperatura màxima, dia 1 d'agost: 36º

Mes de màxima pluviometria, abril: 116 litres

Dies de pluja: 46

PLUVIOMETRIA PER MESOS, ANY 2020

Gener.....	114,5 litres
Febrer	3 litres
Març	14 litres
Abril.....	116,5 litres
Maig	36,5 litres
Juny	20 litres
Juliol	0,5 litres
Agost.....	15,5 litres
Setembre	41 litres
Octubre.....	8,5 litres
Novembre	70,5 litres
Desembre	19 litres
TOTAL.....	459,5 litres

ploguts durant 2020

NOTA: la mitjana dels darrers 22 anys, surt a 475,44 litres/any

De festa, Santanyí lliure
d'agressions sexistes

Suma't
al canvi!

Decàleg

1. Si vius una agressió sexista, no callis. **ACTUA!** Demana ajuda. Digues «No i punt!»
2. Si et diuen «No i punt!» accepta la negativa.
3. Si veus una agressió **ACTUA!**: expressa el teu rebuig i ajuda la víctima.
4. Si no hi ha consentiment explícit, és una agressió.
5. Res no justifica una agressió: ni la manera de vestir, ni l'exhibició del cos, ni l'orientació sexual.
6. Sota la influència de l'alcohol i de les drogues cap consentiment no és vàlid.
7. No toleris comportaments masculistes en el teu entorn: les bromes sexistes, el control, bavejar, engelosir... és assetjament.
8. Viu relacions sanes, lliures i en igualtat: no tot val!
9. Les persones podem canviar d'opinió. Respecta els límits i les decisions de l'altra persona.
10. Atemptar contra la llibertat sexual de l'altre és un delictes. Si necessites ajuda per una agressió, telefona a l'112.

Pacte ciutadà
per una Mallorca
**lliure de
violències
masculistes**

Direcció Insular d'Igualtat
Departament de
Participació Ciutadana i Presidència
Consell de Mallorca

AJUNTAMENT DE SANTANYÍ

De festa, Santanyí lliure d'agressions sexistes

AJUNTAMENT DE SANTANYÍ

Pacte ciutadà
per una Mallorca
**lliure de
violències
masclistes**

▀ Direcció Insular d'Igualtat
Departament de
Participació Ciutadana i Presidència
Consell de Mallorca

AJUNTAMENT DE SANTANYÍ
REGIDORIA DE FESTES

www.ajsantanyi.net

